

Sygn. akt VIII U 2278/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lutego 2016 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Dorota Stańczyk

Protokolant - starszy sekretarz Justyna Nadolna

po rozpoznaniu w dniu 20 stycznia 2016 roku w Lublinie

sprawy W. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania W. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 16 października 2014 roku znak (...)

odwołanie oddala.

Sygn. akt VIII 2278 /14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 października 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L., wykonując prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 24 kwietnia 2014 r w sprawie VIII U 2472/13, ustalił wysokość i podjął wypłatę emerytury od dnia 28 czerwca 2013r. , tj. od dnia określonego wyrokiem Sądu. Świadczenie przeliczono na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (decyzja – k. 93 akt ZUS).

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł W. R. domagając się jej zmiany i zarzucając, że organ rentowy zaniżył kwotę składek zaewidencjonowanych na jego koncie oraz wadliwie potrącił kwoty wynikające z wyroku, w wykonaniu którego ZUS wydał zaskarżoną decyzję. Nieprawidłowo również przyjął, że średnia długość życia wynosi 160 miesięcy przy przyjęciu we wcześniej wydanej decyzji (z dnia 2 października 2013 r.), że jego średnia długość wynosi 158,10 miesięcy (k. 2 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wniósł o jego oddalenie . Wskazał, iż określona w decyzji z dnia 16 października 2014 r. na dzień 1 czerwca 2014 r. kwota składek zaewidencjonowana na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wyniosła 195.285,85 zł, zaś w decyzji z dnia 2 października 2013 r. 224.364,35 zł. . Odpowiednio kwoty zwaloryzowanego kapitału początkowego 627.580,76 zł, zaś w decyzji z dnia 2 października 2013r. wynosiła 719.207,55 zł. Różnica w wysokości kwot zwaloryzowanych składek zaewidencjonowanych na koncie i zwaloryzowanego kapitału początkowego wynika z faktu, iż w decyzji z dnia 2 października 2013 r. przyznającej prawo do emerytury od dnia 1 września 2013 r. dokonano , zgodnie z dyspozycją art. 25 ust 3 ustawy z dnia 17 grudnia

1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, waloryzacji kwartalnej za II kwartał 2013 r, natomiast ustalając emeryturę zaskarżoną decyzją zastosowano jako ostatnią waloryzację roczną z 2013 r., która miała niższy współczynnik niż waloryzacja kwartalna. Średnie trwanie życia w wymiarze 160 miesięcy wynika z przyjęcia współczynnika świadczenia obowiązującego na dzień podjęcia wypłaty świadczenia w dniu 28 czerwca 2013 r. W decyzji z dnia 2 października 2013 r. zastosowano inny współczynnik, obowiązujący w dacie 1 września 2013 r. (k. 3-4 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje: J. R. urodził się w dniu (...), w dniu 13 czerwca 2013r. złożył wniosek o emeryturę. Decyzją z dnia 28 czerwca 2013 r. organ rentowy przyznał uprawnionemu świadczenie emerytalne od dnia 1 czerwca 2013r. Wypłata emerytury podlegała zawieszeniu, z uwagi nie rozwiązanie stosunku pracy i kontynuowanie przez wnioskodawcę zatrudnienia (k. 42 a.e.). We wniosku o świadczenie J. R. zaznaczył, że rozwiązanie stosunku pracy nastąpi z dniem 27 czerwca 2013r. Świadczenie pracy potwierdzające rozwiązanie stosunku pracy złożył dopiero w dniu 13 września 2013r. (k. 47-48 a.e.). Decyzją z dnia 2 października 2013r. organ rentowy podjął wypłatę świadczenia od dnia 1 września 2013r (k.50 a.s.).

Po rozpoznaniu odwołania ubezpieczonego od powyższej decyzji Sąd Okręgowy w wyroku z dnia 24 kwietnia 2014 r. wydanym w sprawie VIII U 2472/13 ustalił, iż ubezpieczony nabył prawo do wypłaty emerytury od dnia 28 czerwca 2013r., tj. od dnia następnego po rozwiązaniu stosunku pracy. W dniu 10 września 2014 r. apelację ZUS od tego wyroku Sąd Apelacyjny w Lublinie oddalił (k. 85-87, 88-91 a.e.).

Zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzją z dnia 16 października 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L., wykonując prawomocny wyrok Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 24 kwietnia 2014 r. ustalił wysokość i podjął wypłatę emerytury od dnia 28 czerwca 2013r. , tj. od dnia określonego w prawomocnym wyroku Sądu Okręgowego. Podstawę obliczenia świadczenia stanowiła kwota składek na ubezpieczenie emerytalne oraz kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji składek i kapitału początkowego zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez dalsze średnie trwanie życia ustalone na dzień podjęcia wypłaty emerytury tj. 28 czerwca 2013 r. Kwota składek zaewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wyniosła 195285,85 zł., kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wyniosła 627580,76 zł , średnie dalsze trwanie życia 160 miesięcy. Wyliczone w ten sposób świadczenie wyniosło 5142,92 złotych brutto miesięcznie (k.93-94 a.s.).

Z uwagi na stanowisko wnioskodawcy, który kwestionował prawidłowość obliczenia emerytury, zgodnie z jego wnioskiem postanowieniem z dnia 29 maja 2015r. Sądu zlecił biegłemu z zakresu rachunkowości, finansów i operacji gospodarczych Z. K. zapoznanie się z aktami sprawy oraz z zastrzeżeniami złożonymi przez wnioskodawcę w odwołaniu i w protokole rozprawy sądowej oraz zbadanie prawidłowości i sposobu wyliczenia wysokości emerytury w decyzji z dnia 16 października 2014 r. (postanowienie k. 12 a.s).

W opinii wydanej dnia 4 lipca 2015 r. biegły podniósł, iż w zaskarżonej decyzji z dnia 16 października 2014 r. nastąpiła zmiana daty wypłaty emerytury, która na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 24 kwietnia 2014 r. ustalona została na dzień 28 czerwca 2013 r. W konsekwencji nastąpiła także zmiana sposobu waloryzacji składek zaewidencjonowanych na koncie osobistym wnioskodawcy i wartości kapitału początkowego. Stosownie do art. 25 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych waloryzację roczną składek kapitału początkowego przeprowadza się od 1 czerwca każdego roku. Na podstawie tego przepisu waloryzacji rocznej podlega kwota składek zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego na dzień 31 stycznia roku, za który przeprowadzana jest waloryzacja, powiększona o kwoty z tytułu przeprowadzonych waloryzacji. Wobec przyznania wnioskodawcy emerytury od 28 czerwca 2013 r. do wyliczenia jej wysokości należy przyjąć kwoty składek i kapitału początkowego wysokości ostatniej waloryzacji, tj.za 2012 r. wskaźnikiem 104,68 % oraz średnie dalsze trwanie życia w wymiarze 160 miesięcy, co wynika z tabeli stanowiącej załącznik do komunikatu Prezesa GUS z dnia 26 marca 2013 r.(Monitor Polski z 2013 r., poz. 193). W dniu złożenia wniosku o emeryturę ((...) r.) wnioskodawca miał 71 lat i 6 m-cy. Dla tego wieku osoby ubezpieczonej średnie dalsze

trwanie życia wynosi 160 miesięcy. Ustalona w decyzji ZUS z dnia 21 czerwca 2013 r. dla wnioskodawcy wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999 r. wynosi 230.662,85 zł. Z powodu braku informacji o stanie składek na koncie osobistym wnioskodawcy prowadzonym przez organ rentowy nie był w stanie odnieść się do wysokości waloryzowanych składek przyjętych w zaskarżonej decyzji w kwocie 195.285,85zł. Według dokonanej analizy waloryzacji składek i kapitału początkowego w decyzji z dnia 2.10.2013 r. wartość składek i kapitału początkowego ustalona nadzień 1 czerwca 2013 r. zwiększona została wskaźnikiem waloryzacji 114,60 % za I kwartał 2013 r. (Monitor Polski z 2013 r., poz. 504), o czym dowodzi wyliczenie wysokości zwaloryzowanego kapitału początkowego w decyzji z dnia 2.10.2013 r.: na kwotę 224.364,35 zł. (627.580,80 zł x 114,60 %)

Biegły podniósł, że w analogiczny sposób jak w decyzji z dnia 2 października 2013 r. powinna być dokonana waloryzacja składek na subkoncie wnioskodawcy. Stąd też obniżenie z waloryzowanej składki w decyzji z dnia 16.10.2014 r. wynika z ostatniej waloryzacji składki za 2013 r. Przy ustalaniu prawa do emerytury na dzień 28 czerwca 2013 r. nie mogła być zastosowana dodatkowa waloryzacja kwartalna za I kwartał 2013 r. wskaźnikiem 114,60 %. W związku z powyższym do dalszych wyliczeń wysokości emerytury biegły przyjął za wiarygodną wysokość zwaloryzowanych składek w kwocie 195.285,85 zł. Kwota emerytury wyliczona na dzień na dzień 28 czerwca 2013 r. wynosi: $(195.285,85 + 627.580,80) \cdot 160 = 5.142,92 \text{ zł.}$

Biegły stwierdził, iż przy założeniu prawidłowo wyliczonej składki w kwocie 195.285,85 zł, organ rentowy w prawidłowy sposób ustalił wysokość emerytury wnioskodawcy na dzień 28 czerwca 2013 r. w decyzji z dnia 16 października 2014 r. Brak jest podstaw do wyliczenia wysokości emerytury według parametrów zastosowanych w decyzji ZUS z dnia 2 października 2013 r., zgodnie z wnioskiem skarżącego (opinia k. 13-16 a.s).

Pełnomocnik wnioskodawcy, po sporządzeniu opinii przez biegłego, zmodyfikował stanowisko procesowe zarzucając zaskarżonej decyzji, że różnica w wysokości kwot zwaloryzowanych składek zaewidencjonowanych na koncie i zwaloryzowanego kapitału początkowego pomiędzy decyzją z dnia 21 maja 2014 r., a decyzją z dnia 24 czerwca 2014 r. wynika z faktu, iż w decyzji z dnia 21.05.2014 r. przyznającej prawo do emerytury od dnia 28.04.2014 r. dokonano waloryzacji kwartalnej. Ostatecznie wyliczeń dokonanych w opinii biegłego nie kwestionował, a jedynie założenie przyjęte przez organ rentowy, odnośnie przyjęcia, w jakiej dacie należało obliczyć emeryturę. Ubezpieczony w decyzji z dnia 28.06.2013 r. przyznającej prawo do emerytury został poinformowany, że wysokość emerytury zostanie ustalona w ostatecznej kwocie z chwilą podjęcia jej wypłaty tj. po rozwiązaniu stosunku pracy i zgłoszeniu wniosku o podjęcie jej wypłaty. (decyzja k.42 a.e)

Zaskarżoną decyzją organ rentowy ponownie dokonał przeliczenia emerytury i podjął wypłatę od dnia 28 czerwca 2013r., tj. od daty określonej w wyroku Sądu. Zakład Ubezpieczeń Społecznych dokonał obliczenia wysokości emerytury, stosując waloryzację roczną zaewidencjonowanych składek, jak i kapitału początkowego. Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie powołanych powyżej dowodów z dokumentów znajdujących w aktach ZUS, których prawdziwość i autentyczność nie była przez żadną ze stron kwestionowana, oraz nie wzbudziła wątpliwości sądu oraz na podstawie opinii biegłego.

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie, zaś zaskarżona decyzja jest prawidłowa .

Istota sporu sprowadzała się ostatecznie do stwierdzenia, czy ustalając wysokość emerytury i podejmując jej wypłatę w czerwcu 2013r., waloryzacji składek oraz kapitału początkowego należało dokonać jak w poprzedniej decyzji, z dnia 2.10.2013r. (kwartalnej), według zasad opisanych w art. 25a ustawy emerytalnej, czy też według zasad opisanych w art. 25 w/w. ustawy, przyjmując, iż zostały w dniu 1 czerwca 2014 r. zwaloryzowane wskaźnikiem waloryzacji rocznej za 2013 r. Ten sam spór dotyczy przyjęcia średniego dalszego trwania życia. Pełnomocnik wnioskodawcy zarzucił bowiem organowi rentowemu, że wykonując prawomocny wyrok Sądu Okręgowego, w zaskarżonej decyzji nie przyjął poprzednich parametrów, dotyczących waloryzacji i średniego trwania życia ustalonych w decyzji z 2.10.2013r., tylko dokonał ponownych, niekorzystnych dla wnioskodawcy, obliczeń. Dlatego wnosił o obliczenie emerytury jak w decyzji z dnia 2.10.2013r., z wyrównaniem od czerwca 2013r. (k.41,45 a.s.)

Stosownie do treści art. 25 ust. 1, 3 i 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.) podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173- 175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych . Waloryzację składek przeprowadza się corocznie, od dnia 1 czerwca każdego roku, poczynając od waloryzacji za rok 2000, z uwzględnieniem art. 25a. W wyniku przeprowadzonej waloryzacji stan konta nie może ulec obniżeniu (ust. 3).Waloryzacji podlega kwota składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego na dzień 31 stycznia roku, za który jest przeprowadzana waloryzacja, powiększona o kwoty z tytułu przeprowadzonych waloryzacji (ust. 4).

Natomiast w myśl art. 25a ust. 1 przy ustalaniu wysokości emerytury kwota składek na ubezpieczenie emerytalne zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego po dniu 31 stycznia roku, za który przeprowadzono ostatnią waloryzację, o której mowa w art. 25, jest waloryzowana kwartalnie. W przypadku ustalania wysokości emerytury:1) w pierwszym kwartale danego roku - ostatniej kwartalnej waloryzacji składek dokonuje się za trzeci kwartał poprzedniego roku;2) w drugim kwartale danego roku - ostatniej kwartalnej waloryzacji składek dokonuje się za czwarty kwartał poprzedniego roku;3) w trzecim kwartale danego roku - ostatniej kwartalnej waloryzacji składek dokonuje się za pierwszy kwartał danego roku;4) w czwartym kwartale danego roku - ostatniej kwartalnej waloryzacji składek dokonuje się za drugi kwartał danego roku (art. 25a ust. 2).

Waloryzacji kwartalnej podlega kwota składek zewidencjonowanych na ostatni dzień pierwszego miesiąca kwartału, za który przeprowadzana jest waloryzacja, powiększona o kwoty uzyskane w wyniku poprzednich waloryzacji kwartalnych (art. 25a ust. 3).

Natomiast waloryzację kapitału początkowego prowadzi się na podstawie art. 173 ust. 4, 5 i 5a ustawy emerytalnej, który stanowi, iż pierwszej waloryzacji kapitału początkowego dokonuje się od dnia 1 czerwca 2000 r. przez pomnożenie tego kapitału wskaźnikiem wzrostu przeciętnego wynagrodzenia z 1999 r., pomniejszonego o naliczone i potrącone od ubezpieczonego składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe, w stosunku do przeciętnego wynagrodzenia za 1998 r. Drugiej waloryzacji, przeprowadzanej od dnia 1 czerwca 2001 r., dokonuje się na zasadach określonych w art. 25 ust. 3-5, 9 i 10 oraz w art. 25a, natomiast trzeciej waloryzacji przeprowadzanej od dnia 1 czerwca 2002 r. oraz kolejnych dokonuje się na zasadach określonych w art. 25 ust. 3-8 i 10 oraz w art. 25a.

Wskazać należy, że waloryzacja roczna składek polega na pomnożeniu zaewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego składek emerytalnych na dzień 31 stycznia roku, za który jest przeprowadzana, przez wskaźnik waloryzacji, powiększona o kwotę przeprowadzonych już waloryzacji. Przeprowadzana jest od 1 czerwca każdego roku – corocznie, z urzędu. Waloryzacje kapitału początkowego przeprowadzane są według wskaźników waloryzacji składek.

Natomiast zgodnie z art. 25a ustawy o emeryturach i rentach przy ustalaniu wysokości emerytury kwota składek na ubezpieczenie emerytalne zaewidencjonowanych po 31 stycznia roku, za który przeprowadzono ostatnią roczną waloryzację, jest waloryzowana kwartalnie. Mechanizm przewidziany w art. 25a ma zastosowanie tylko w przypadku naliczania emerytury, a formułę tę ustawodawca wprowadził jednorazowo w celu zapewnienia osobom przechodzącym na emeryturę w różnych miesiącach roku, że nie będą wyłączone z waloryzacji te okresy, które nie są objęte waloryzacją roczną - pomiędzy czerwcem jednego roku, a czerwcem roku następnego - przy czym nie wszystkie, gdyż nie podlegają waloryzacji kwartalnej składki za żaden miesiąc tego kwartału, w którym ustalana jest wysokość emerytury oraz w kwartale poprzednim. Waloryzacja kwartalna nie dotyczy osób, których emerytura zostaje ustalona (tak jak w przypadku wnioskodawcy) w czerwcu danego roku, gdyż ich składki i kapitał na dzień 1 czerwca zostały zwaloryzowane wskaźnikiem rocznym, a więc za cały rok poprzedzający ustalenie emerytury. Przepis art. 25a ust. 2 pkt 2 ustawy emerytalnej w praktyce nie znajduje zastosowania do osób przechodzących na emeryturę w czerwcu danego roku, gdyż ich składki i kapitał początkowy został zwaloryzowany na indywidualnym koncie wskaźnikiem rocznym, stosownie do treści art. 25 ust. 3 ustawy i nie ma możliwości zaniechania waloryzacji dokonywanej z mocy

przepisu ustawy na dzień 1 czerwca. Przepis art. 25 ust. 3 ustawy emerytalnej przewiduje waloryzację składek i kapitału początkowego zgromadzonego na indywidualnym koncie, a więc przed naliczeniem emerytury, zaś przepis art. 25a ust. 2 pkt 2 przewiduje waloryzację kwartalną już przy ustalaniu emerytury, zatem są to dwa różne mechanizmy w sytuacjach po sobie następujących. Sumując, zasadą jest waloryzacja roczna składek i kapitału początkowego na koncie przypadająca na każdy 1 czerwca, zaś w przypadku przechodzenia na emeryturę w pozostałych miesiącach, w których pozostanie tylko przy ostatniej waloryzacji rocznej skutkowałoby nieobjęciem waloryzacją określonych okresów (podzielonych na kwartały) i ci ubezpieczeni byłiby w sytuacji mniej korzystnej, od osób przechodzących na emeryturę bezpośrednio po waloryzacji w czerwcu, ustawodawca dodatkowo wprowadził waloryzację kwartalną, która oczywiście nie eliminuje wcześniej dokonanej waloryzacji rocznej.

Z zestawienia powołanych wyżej przepisów wynika, że zasadą jest waloryzacja roczna, a waloryzacja kwartalna stanowi odstępstwo, przewidziane dla osób, które przechodzą na emeryturę w ciągu roku kalendarzowego i dla których naliczenie emerytury, przy uwzględnieniu jedynie waloryzacji rocznej, bez dokonania waloryzacji kwartalnych dotyczących okresów po roku, którego dotyczyła waloryzacja roczna, byłoby niekorzystne. Sąd Apelacyjny w Krakowie w wyroku z dnia 22 sierpnia 2012 roku (III AUa 325/12, Lex nr 1216319) podniósł, iż „przepisy art. 25 i 25a, ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, nie naruszają konstytucyjnych zasad równości wobec prawa oraz państwa prawa, albowiem jedynie różnicują sytuację prawną osób pobierających świadczenia z ubezpieczenia społecznego w zależności od długości opłacania składek na te ubezpieczenia, co jest cechą relatywną i dopuszcza takie zróżnicowanie, przy czym nie jest to niezgodne z art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

W zaskarżonej decyzji organ rentowy dokonał na nowo ustalenia wysokości i podjęcia wypłaty od dnia 28 czerwca 2013 roku, toteż prawidłowo organ rentowy dokonał waloryzacji rocznej, natomiast nie poddał waloryzacji kwartalnej, jak to uczynił w decyzji z dnia 2 października 2013 roku, albowiem w tej decyzji ustalono podjęcie wypłaty emerytury w miesiącu październiku 2013r. Spowodowało to, że w obu decyzjach są różnice w wysokości kwot składek, zewidencjonowanych na koncie wnioskodawcy, co w konsekwencji ma przełożenie na wysokość emerytury. Nie jest możliwe, jak domaga się wnioskodawca, zastosowanie waloryzacji jak w decyzji z dnia 02.10.2013r. Zasadą jest, że wysokość emerytury ustala się bowiem każdorazowo na dzień podjęcia jej wypłaty, o czym wnioskodawca był informowany w treści decyzji z dnia 28.06.2013 r. przyznającej prawo do emerytury. Podano w niej, że wysokość emerytury zostanie ustalona w ostatecznej kwocie z chwilą podjęcia jej wypłaty (decyzja k.42 a.e). Z tych też względów ZUS prawidłowo dokonał waloryzacji oraz przyjął w zaskarżonej decyzji średnie dalsze trwanie życia w wymiarze 160,00 miesięcy, obowiązujące na dzień podjęcia wypłaty, tj. na dzień 28.06.2013r.

Mając powyższe na względzie należy stwierdzić, iż zaskarżona decyzja organu rentowego odpowiada prawu i dlatego odwołanie wnioskodawcy jako niezasadne, zgodnie z art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., podlegało oddaleniu.